

Drodden Fyrskib

Varetagelsen af skibsfartens sikkerhed begyndte i 1560, hvor Kgl. Dansk Fyrvæsen blev oprettet. Kgl. Dansk Vagervæsen blev stiftet i 1844. De blev lagt sammen i Fyr- og Vagervæsenet i 1931.

Fyr- og Vagervæsenet opførte fyrtårne på land og anbragte fyrskibe i vanskelige farvande og udlagde søtønder og vager ved rev og grunde. Udlægningen om foråret og indtagelsen før vinteren samt pasning og opbevaring af sømærkerne blev foretaget af de stedlige lodserier.

Udgifterne til sikkerheden skabtes ved opkrævning i Helsingør af fyrpenge samt fra statens guldåre, Øresundstolden. Den blev indført af Erik af Pommern i 1429 og forhøjet i 1567 af Frederik II, fordi indtægterne fra Skånemarkedets sildefangst faldt. Hansestæderne accepterede, at tolden blev ændret til en lastevneafgift. Det øgede indtægten, så den dækkede knap to tredjedele af statens indtægter.

Øresundstolden blev ophævet i 1857 på en international handelskonference i København, hvor Danmark fraskrev sig retten til at indføre lodspligt ved gennemsejling i danske farvande mod en erstatning, der svarede til 12 års indtægt fra Øresundstolden.

Fyrskibet ved Læsø blev flyttet til Øresund i 1837 og udlagt i den sydlige del af Drodden Rende på Quartus Grund ca. 7 km syd for Dragør. Formålet var at øge sikkerheden for skibsfarten, da mange skibe stødte på grund i Droddens vanskelige farvand, som næsten 20.000 skibe sejlede igennem om året. På billedet skimtes skibets lanterne samt tågesirenen lige foran den forreste mast.

Drodden Fyrskib fik navnet Drodden malet på begge sider af fyrskibet. Da fyrskibet lå strategisk i Droddens sejlrende, fik Dragør Lodseri indrettet en filial på fyrskibet i 1837. Lodsådene kunne fortøjes ved begge sider af fyrskibet.

	En Mand igjen (sævent.) Alle Afsette.		Hjælp og Malms Lods Station Helsingers Lods Station .
	To Mand igjen, eller en Båd til forude end der er.		Flere Lodsere Paradede.
	3. Mand igjen. Havsbred paa 1/2 Gang igjen aflysning.		Fra Fyrskibet og Syd efter med Bædder.
	Fire Mand igjen.		Lodser kommende Nord fra skal tages af ved Fyrskibet (om Natten. Hoid Rude med S. Roid Rude - N.)
	Fem Mand igjen.		Paradedet er gærrit med S. Lodserne Bædder Station
	Ses Mand igjen (sævent.) Havsbred igjen		Hoid Rude mod Syd = Du kan igjen Bædder komme = = Roid Rude Paradede Nord.

I lods Hendrik Svendsen Bachers notesbog er signaleringen mellem Drogden Fyrskib og Dragør Lodsstation gengivet.

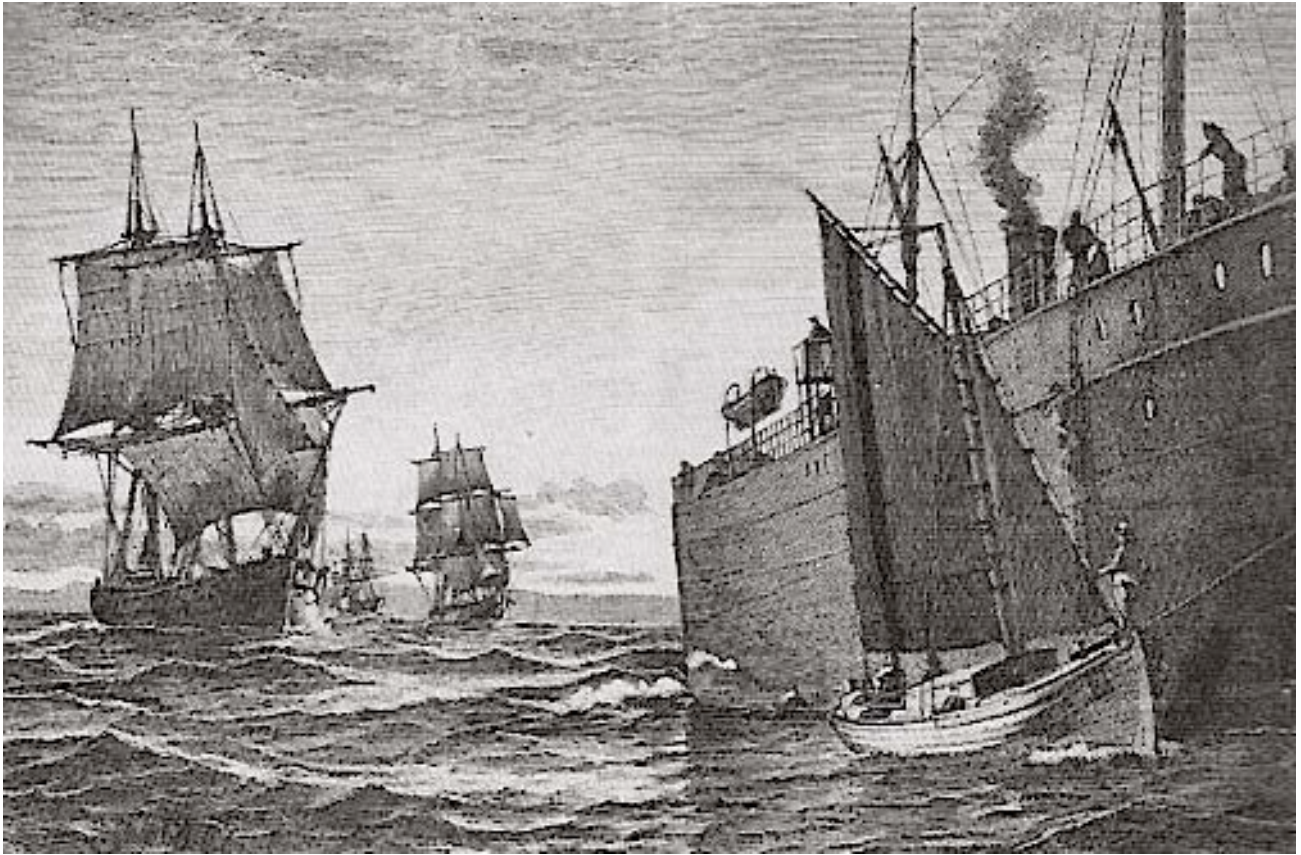
Sejlturen i en lodsbaad fra Dragørs havn til lodssøgende skibe ude på Øresund var afhængig af vind og vejr. Det var derfor vanskeligt at nå ud til skibene i rette tid, især i vintermånederne.

Det første forslag om at udlægge et fyrskib med en lodsfilial kom i 1833. Og Generaltoldkammeret og Kommercekollegiet, som hørte under fyrvæsenet, banede vejen for at der blev udlagt et fyrskib med en lodsstation i sejlrendens sydende i 1837. Her lå fyrskibet og Dragørs første lodsfilial til 1937.

Fyrskibet fik både plads til fyrskibets mandskab og lodser. Alle fik fuld kost ombord, og i et særskilt indrettet lukaf fik lodserne seks køjer. Rummet blev udvidet i 1857 og fik samtidig dagslys fra et skylight. Når vejret ikke tillod, at der kunne ligge en lodsbaad ved fyrskibets side, benyttede lodserne fyrskibets baad, der ses på fotoet, til ombordsætning. Lodserne kunne ikke lodse om natten, men skulle gå om bord i de lodssøgende skibe og anvise skibene ankerplads til næste dag.

Kommunikationen mellem lodsstationen i Dragør Havn og lodserne på fyrskibet blev løst ved at signalere med et Dannebrogflag, signalflag og en kugle på lodsstationen i havnen og ved hjælp af forskellige kombinationsmuligheder med signalflag på fyrskibets bagerste mast.

Signalernes betydning fremgår af tegningerne i lods Hendrik Svendsens Bachers lille notesbog fra ca. 1875 ovenfor. Notesbogen kan ses i Danmarks Lods museum. Dragør Lodseri opretholdt lodsfilialen på fyrskibet indtil Drogden Fyr afløste Drogden Fyrskib i 1937- altså præcis efter 100 år.

På Frederik Winthers stik ovenfor fra 1877 er en Dragør lods ved at entre et dampskib i Dragden. Motivet fortæller, at sejlskibsepokken var ved at rinde ud.

I slutningen af 1800-tallet mistede Dragør sin storhedsperiode som søfartsby. Dragørs skibsflåde var primært ejet af familieejede partsrederier, som ikke formåede at omstille sig fra sejlskibe til dampskibe.

Og Øresunds sejlskibe blev nu fortrængt af motorskibe af metal med større fart og lasteevne og uden behov for vind. Mange af dem kunne sejle uden lods i Øresund. Dragør Lodseri var derfor tvunget til at reducere antallet af lodser fra omkring 50 lodser midt 1870'erne til kun 7 lodser i 1906.

Så sent som i 1872 fik Dragør Lodseri bygget to lodsbaade og en til i 1873. Den første blev solgt i 1887, Den anden, Ørnen, som ses på tegningen, blev solgt i 1907, og den tredje blev solgt i 1899. Den tredje lodsbaad havde kahyt ned otte køjer. Alle tre havde gaffelsejl og var bygget i Dragør. Stik og tegning: Historisk Arkiv Dragør

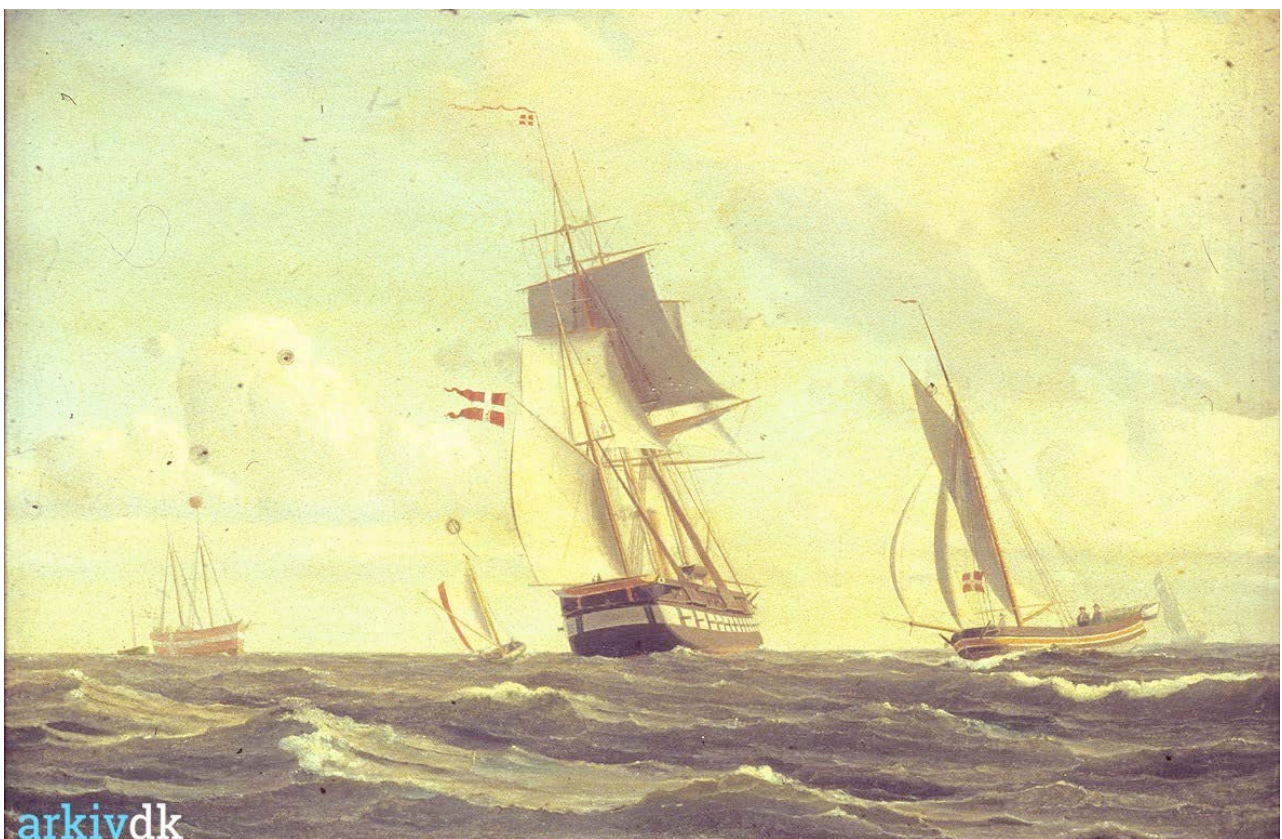

Danmarks Lodsmuseum ejer denne smukt byggede og fint detaljerede model af Drodden Fyrskib.

Fyrskibet var 22 m langt og 6,6 m bredt og blev bygget af egetræ på Jacob Holms Værft. Fyrskibet blev flyttet fra Læsø til Drodden i 1837 efter indretning af opholdsfaciliteter til Dragørs lodser.

Fyrskibet er skrottet, men Fyr- og Vagervæsenet skænkede i 1958 fyrskibets klokke til Treenighedskirken i Esbjerg. Klokken blev benyttet frem til 1971, hvor kirken fik tre nye kirkeklokker. Herefter skænkede Treenighedskirken fyrskibets klokke til Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg.

På maleriet nedenfor ses Drodden Fyrskib til venstre og en lods båd til højre på vej til et orlogsfartøj. Det er udført af lods Henrik Strømberg fra Dragør Lodseri i 1890. Maleriet ejes af Dragør Museum. Foto: Historisk Arkiv, Dragør.

Her passerer en hollandsk kuf Drodden Fyrskib i hårdt vej i 1882. Malet af marine- og Dragørmaleren Christian Mølsted, Foto: Historisk Arkiv Dragør.

Nedenfor ses det øverste af fyrskibets klokke, der i dag kan ses i Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg. Klokken er det eneste, der er tilbage af fyrskibet. Foto: Danmarks Lodsmuseumsforening.

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening

